Lý Thuyết Đồ Thị

Đại Học Khoa Học Tự Nhiên Tp.HCM 227 Nguyễn Văn Cừ, Q5 GVHD: Lê Ngọc Thành

E-mail: lnthanh@fit.hcmuns.edu.vn http://courses.cs.hcmuns.edu.vn

Tìm đường đi ngắn nhất với Floyd

1. Thuật toán Floyd

Cho G=(X, E) là một đồ thị có trọng không âm gồm n đỉnh. Thuật toán Floyd được dùng để tìm đường đi ngắn nhất giữa tất cả cặp đỉnh bất kỳ của một đồ thị G.

Gọi L là ma trận trọng lượng (với qui ước $L_{hk} = 0$ nếu không có cạnh nối từ đỉnh h đến đỉnh k). Ta sử dụng thêm một ma trận nxn để lưu vết của quá trình tìm đường đi:

- sau_nut1[i,j] : lưu chỉ số của đỉnh ngay sau i trên đường đi từ i đến j.

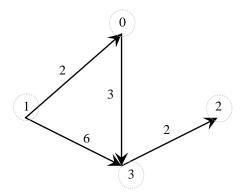
```
\begin{aligned} \textit{Bw\'oc 1:} & (\text{kh\'o\'i tạo}) \ \ \forall \textit{u},\textit{v} \in \textit{X} : \\ & \text{N\'eu} \ L_{\text{uv}} > 0 \ \text{th} \\ & \text{sau\_nut1}[\textit{u},\textit{v}] = \textit{v}; \\ & \text{N\'eu} \ \text{không} \\ & \text{sau\_nut1}[\textit{u},\textit{v}] = -1; \\ & \text{Cu\'oi n\'eu} \\ & \textit{Bw\'oc 2:} \ \text{V\'o\'i m\~o\'i} \ \textbf{d\'inh trung gian} \ \textbf{k}, \ \text{tìm cặp i, j nào thỏa mãn L[i,j]} = 0 \ \text{hoặc L[i, j]} > \text{L[i, k]} + \text{L[k, j]} \\ & \text{N\'eu thỏa mãn thì} \\ & \text{L[i,j]} = \text{L[i,k]} + \text{L[k,j]}; \\ & \text{sau\_nut1[i,j]} = \text{sau\_nut1[i,k]}; \\ & \text{Cu\'o\'i n\'eu} \\ & \text{Cu\'o\'i v\'o\'i mọi k, i, j} \end{aligned}
```

Chú ý:

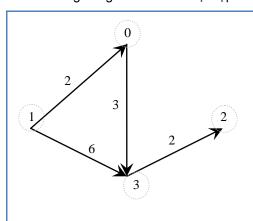
- Đỉnh k được gọi là trung gian của i, j nếu nó có đường đi từ i→k và k→j.
- Khi thuật toán kết thúc, nểu $L_{ij} = 0$ thì không tồn tại đường đi từ i đến j, nếu ngược lại thì L_{ii} là độ dài đường đi ngắn nhất.
- Trong cách làm ở trên, việc xuất ra đường đi chỉ cần duyệt một khoảng từ j→k có đỉnh trung gian hay không vì từ i→k không có đỉnh trung gian nào.
- Ta có thể không cần khởi tạo ma trận lưu chỉ số sau_nut1 như ở trên (set bằng 0). Như vậy trong bước 2, chỉ lưu giá trị trung gian đơn giản như sau: sau_nut1[i,j] = k. Tuy nhiên, việc xuất ra đường đi từ i đến j chúng ta phải tiến hành duyệt hai khoảng i→k và k→j để kiểm tra xem có đỉnh nào làm trung gian bên trong hai khoảng này nữa không.

2. Ví dụ Floyd

Cho đồ thị sau:

Tìm đường đi ngắn nhất của mọi cặp đỉnh trong đồ thị.

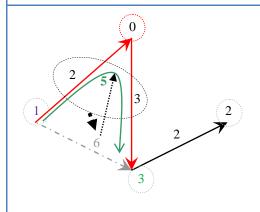
Bước 1: khởi tạo

Ma trận trọng số:

L[,]	0	1	2	3
0	0	0	0	3
1	2	0	0	6
2	0	0	0	0
3	0	0	2	0

sau_nut1 sẽ được khởi tạo giá trị là j nếu có cạnh nối i đến j và được khởi tạo giá trị 0 nếu ngược lại

sau_nut1[.,.]	0	1	2	3
0	-1	-1	-1	3
1	0	-1	-1	3
2	-1	-1	-1	-1
3	-1	-1	2	-1

Bước 2:

$X\acute{e}t \ dinh : k = 0$

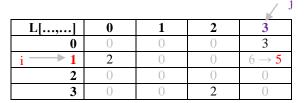
- * [i = 0, j = ?]: k không là trung gian.
- * [i = 1, j = 0]: k không là trung gian.
- * [i = 1, j = 1]: k không là trung gian.
- * [i = 1, j = 2]: k không là trung gian.
- * [i = 1, j = 3]:

N/x: L[i,j] > L[i,k] + L[k,j] hay

L[1,3] = 6 > L[1,0] + L[0,3] = 5 nên:

$$L[1,3] = L[1,0] + L[0,3] = 5;$$

 $sau_nut1[1,3] = sau_nut1[1,0] = 0;$

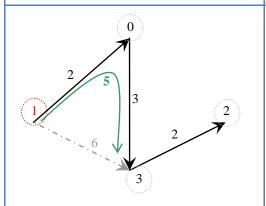

				K.
sau_nut1[.,.]	0	1	2	3
0	-1	-1	-1	3
i →1	0	-1	-1	3→ 0
2	-1	-1	-1	-1
3	-1	-1	2	-1

- * [i = 2, j = ?]: k không là trung gian.
- * [i = 3, j = ?]: k không là trung gian.

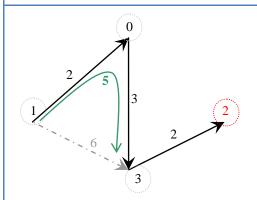
Xét đỉnh : k = 1

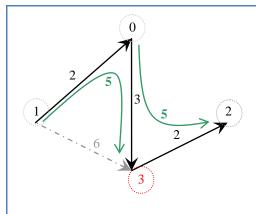
* [i = ?, j = ?]: k không là trung gian.

Xét đỉnh : k = 2

* [i = ?, j = ?]: k không là trung gian.

Xét đỉnh : k = 3

- * [i = 0, j = 0]: k không là trung gian.
- * [i = 0, j = 1]: k không là trung gian.
- * [i = 0, j = 2]:

Vì L[i,j] = 0 hay L[0,2] = 0 nên:

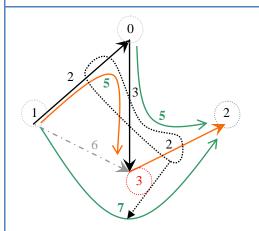
$$L[0,2] = L[0,3] + L[3,2] = 5;$$

$$sau_nut1[0,2] = sau_nut1[0,3] = 3;$$

		/ J		
L[,]	0	1	2	3
i 0	0	0	0→5	3
1	2	0	0	5
2	0	0	0	0
3	0	0	2	0

sau_nut1[.,.]	0	1	2	3
i 0	-1	-1	-1→ 3	3
1	0	-1	-1	0
2	-1	-1	-1	-1
3	-1	-1	2	-1

* [i = 0, j = 3]: k không là trung gian.

(k = 3: cont)

- * [i = 1, j = 0]: k không là trung gian.
- * [i = 1, j = 1]: k không là trung gian.
- * [i = 1, j = 2]:

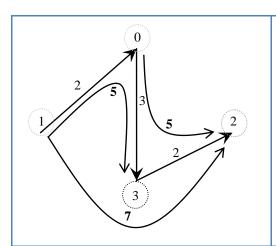
N/x: L[1,2] = 0 nên:

$$L[1,2] = L[1,3] + L[3,2] = 5 + 2 = 7;$$

L[,]	0	1	2	3
0	0	0	5	3
i1	2	0	0→7	5
2	0	0	0	0
3	0	0	2	0

sau_nut1[.,.]	0	1	2	3
0	-1	-1	3	3
i → 1	0	-1	-1→ 0	0
2	-1	-1	-1	-1
3	-1	-1	2	-1

- * [i = 1, j = 3]: k không là trung gian.
- * [i = 2, j = ?]: k không là trung gian.
- * [i = 3, j = ?]: k không là trung gian.

Kết thúc thuật toán

"?": đại diện cho bất kỳ đỉnh nào

3. Hướng dẫn cài đặt FLoyd

```
#define MAX 100
typedef struct {
        int n;
        int L[MAX][MAX];
                                 // ma trận trọng số
}GRAPH;
int sau_nut1[MAX,MAX];
                                 // lưu chỉ số của đỉnh ngay sau i trên đường đi từ i đến j.
/*Khởi tạo các thông số cho thuật toán*/
void Init(GRAPH g)
{
        for (i...)
             for (j ...)
                   if (...) // có đường đi từ i,j
                         sau_nut1[i,j] = i;
                   else //gán giá trị -1
}
/*Thuật toán Floyd*/
void FloydAlg(GRAPH &g)
        //Khoi tao cac thong so cho thuat toan
        //Duyệt từng đỉnh k
        for(k...)
             // kiêm tra k có là trung gian nối từ đỉnh i đến j hay không
             for(i...)
                if(...[i][k]>0)
                         for(j...)
                                  if(....[k][j]>0)
```

```
// cập nhất độ dài đường đi nếu có đường ngắn hơn
                                               if((...[i][j]==0 \&\& i!=j) || ....[i][j] > ....[i][k] + ...[k][j])
                                                        {
                                                                  ...[i][j] = ...[i][k] + ...[k][j];
                                                                 sau_nut1[i][j] = sau_nut1[i][k];
                                                        }
}
void PrintScreen(Graph g)
         for(i...)
              for(j...)
                  // Nếu có đường đi từ i đến j, xuất ra lộ trình đi
                  if (...[i][j] > 0)
                  {
                       printf("%d->%d=%d: ", i, j, ...L[i][j]);
                       s = i;
                       t = j;
                       printf("%d->", s);
                       do {
                            t = sau_nut1[s][t];
                            printf("%d->", t);
                       } while (s!=t);
                       printf("\n");
                  }
}
```